

การสำรวจภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลา
ในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวจีน
Exploring the Image of Betong District, Yala Province as a Tourist Destination
from Malay-Chinese Tourist's Perspective

วรนาถ แซ่เซ่น* ภากร นพฤทธิ์ วรธา รุ่งบานจิต วรากร แซ่พุ่น วราลี รุ่งบานจิต และซูไรดา เจหนี
Woranat Saesen*, Phakorn Noparit, Woratha Rungbanjit, Warakorn Saepun,
Waralee Rungbanjit and Suraida Jehni

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University, Sateng, Amphong Muang Yala, 95000, Thailand
*Corresponding Author, E-mail: woranat.s@yru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวจีน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา จำนวน 314 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และใช้แบบสอบถามภาษาจีนเป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวจีนทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านประสบการณ์ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านราคา ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการพักผ่อน และผ่อนคลาย ด้านสังคม และด้านชื่อเสียง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักท่องเที่ยวชาวจีนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากเรียงลำดับคือ ด้านชื่อเสียง ด้านสังคม และด้านการพักผ่อนและผ่อนคลาย

คำสำคัญ : ภาพลักษณ์ การท่องเที่ยวอำเภอเบตง นักท่องเที่ยวชาวจีน

Abstract

This present study aims to explore Malay-Chinese tourist's perception toward the image of tourism in Betong, Yala. The participants selected for the study were 314 Malay-Chinese tourist's visiting Betong, Yala. To collect data, convenience sampling was employed and questionnaires in Chinese were administered. The data were Analyzed through SPSS program to analyze frequency, percentage, means, and standard deviation. The result shows that the majority of Malay-Chinese tourist's perception toward Betong was at high level in all seven aspects including experience, attraction, price, environment, feeling of relaxation, community, and popularity. Specifically, they are highly satisfied with popularity, community, and feeling of relaxation respectively.

Keywords: Image, Tourism in Betong , Chinese-Malaysian tourists

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศให้กับประเทศชาติเป็นจำนวนมาก รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยวได้สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยวอาเซียนของไทย ไตรมาสที่ 4 ปี 2559 ว่าประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวอาเซียนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นเงิน 65,918.99 ล้านบาท ซึ่งขยายตัวร้อยละ 6.39

จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยนักท่องเที่ยวอาเซียนที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มาเลเซีย ลาว และสิงคโปร์ตามลำดับ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559 : 28) สอดคล้องกับสถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดยะลา ปี พ.ศ. 2559 พบว่า มีนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 125,107 คน และนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 464,428 คน สร้างรายได้ให้กับจังหวัดยะลาเป็นเงิน 2,418.91 ล้านบาท ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างชาติที่นิยมมาท่องเที่ยวในจังหวัดยะลามากที่สุดคือ นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย และพบว่าปริมาณนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเพิ่มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559 : ออนไลน์)

อำเภอเบตง เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดยะลา ที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย เพราะเป็นอำเภอที่มีภูมิประเทศตั้งอยู่บนเทือกเขาสันกาลาคีรีทางใต้สุดของประเทศไทย ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับรัฐเปรัก (Perak) และรัฐเคดะห์ (Kedah) ของประเทศมาเลเซีย ทำให้อำเภอเบตงมีฐานะเป็นประตูไปสู่ประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเบตง ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น บ่อน้ำร้อนเบตง สวนไม้ดอกเมืองหนาวเบตง ทะเลหมอกอัยเยอร์เวง ทะเลหมอกกุงงูซิลิปต์ ป่าฮาลา-บาลา เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เช่น อุโมงค์ปิยะมิตรเบตง วัดพุทธาธิวาส วัดจันทร์ ธาราประชาราม วัดกวนอิมเบตง นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวในตัวเมืองที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว เช่น ตู้ไปรษณีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก หอนาฬิกาเมืองเบตง อุโมงค์เบตงมงคลฤทธิ์ สตรีทอาร์ตเมืองเบตง นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย สิงคโปร์ มาเลเซียและชาติอื่น ๆ จึงนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังอำเภอเบตง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้อำเภอเบตงเป็นจำนวนมาก (สำนักงานเทศบาลตำบลเบตง, ม.ป.ป. : ผ่านพบ) ประกอบกับอำเภอเบตง จังหวัดยะลาถูกยกระดับให้เป็นหนึ่งในสามอำเภอของพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ควบคู่ไปกับอีกสองอำเภอ คือ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และอำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส โดยรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ กำหนดไว้เมื่อปี พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นแนวนโยบายภาครัฐที่ต้องการพัฒนาให้อำเภอเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาในระยะสั้น คือ การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้เป็น 1.2 ล้านคน จากเดิมที่เฉลี่ยปีละ 2.5 แสนคน การสร้างงานและอาชีพให้กับประชาชนไม่น้อยกว่า 5 หมื่นราย และมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่จะต้องมีการเจริญเติบโตไม่น้อยกว่า 2,500 ล้านบาท (โพสต์ทูเดย์, 2560 : ออนไลน์)

จากแนวนโยบายดังกล่าวจึงมีการส่งเสริมและผลักดันให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเบตงแบบครบวงจร และพัฒนาพื้นที่ทางธรรมชาติต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีภาพลักษณ์ที่สามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว จึงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Chen & Tsai, 2007 : 115-122) การสำรวจภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลาจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีศักยภาพเพื่อรองรับและพัฒนาการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทำให้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในอำเภอเบตงมีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นที่ชื่นชม และชื่นชอบจากนักท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจของนักท่องเที่ยว โดยแสดงออกมาในลักษณะของการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำและการแนะนำให้ผู้อื่นเข้ามาท่องเที่ยว (Chen & Chen, 2010 : 29-35) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน เนื่องจากผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในอำเภอเบตง ในช่วงที่ผ่านมา ยังไม่มีประเด็นศึกษาเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน ซึ่งถือเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเบตง จังหวัดยะลามากที่สุด ดังนั้นการทราบถึงภาพลักษณ์ปัจจุบันของการท่องเที่ยวอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน รวมถึงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การวางแผนการตลาดการท่องเที่ยว และปรับกลยุทธ์การท่องเที่ยว เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้อำเภอเบตง จังหวัดยะลา อันจะส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เนื่องจากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดยะลาไม่สามารถระบุจำนวนของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ประมาณการจากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2559 ของบริษัทนิวเฟรนด์ทัวร์ (เบตง) จำนวน 16,330 คน บริษัทนิวเฟรนด์ทัวร์ (เบตง) เป็นบริษัททัวร์ที่เก่าแก่ที่สุดในอำเภอเบตงและลูกค้าส่วนใหญ่ร้อยละ 95 เป็นชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้ ซึ่งเชื่อถือว่าชาวมาเลเซียที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเบตงเป็นนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนจริง ๆ ทั้งนี้การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้อาศัยตารางทางสถิติการสุ่มตัวอย่างของ Arkin & Colton (1963 : 151-152) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5%

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา จำนวน 314 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และผู้วิจัยเลือกสุ่มตัวอย่างในช่วงเดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2561 เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเพราะตรงกับเทศกาลสำคัญหลายเทศกาล ได้แก่ เทศกาลตรุษจีน เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลเซ็งเม้ง เทศกาลแห่เจ้า เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามภาษาจีนเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการศึกษารูปแบบและวิธีการของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน โดยจำแนกออกเป็นองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ ด้านประสบการณ์ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านราคา ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการพักผ่อนและผ่อนคลาย ด้านสังคม และด้านชื่อเสียง โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) (1961 : 74)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่น ๆ โดยผู้วิจัยได้แยกออกเป็น 2 ประเด็นคือ 1) การกลับมา/ไม่กลับมาท่องเที่ยวอำเภอเบตง จังหวัดยะลา 2) ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-Out) จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1970 : 16) และผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.93 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ จึงสรุปได้ว่าแบบสอบถามที่ได้สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และให้นักศึกษาในรายวิชา 2107320 ภาษาจีนธุรกิจ 1 เข้ามามีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาในแบบสอบถาม วิธีการเก็บข้อมูลให้แก่นักศึกษา และได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา จำนวน 9 แห่ง คือ บ่อน้ำร้อนเบตง สวนไม้ดอกเมืองหนาวเบตง อุโมงค์ปิยมิตรเบตง วัดพุทธาธิวาส วัดกวนอิม ตู๊ไประษณีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก พิพิธภัณฑ์เมืองเบตง ทะเลหมอกอัยเยอร์เวง และหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 10 โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน

กุมภาพันธ์ – เดือนเมษายน พ.ศ. 2561 ในช่วงวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ เนื่องจากเป็นช่วงวันหยุดที่นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย เชื้อสายจีนนิยมเดินทางมาท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด แล้วนำข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถามมาลงรหัสให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำคะแนนไปวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่นๆ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Contents Analysis) และรายงานเป็นเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 59.2 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปีร้อยละ 25.8 มีสถานภาพสมรสร้อยละ 60.5 ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 27.4 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 3,000 บาท ร้อยละ 32.2 และมีภูมิลำเนาอยู่ในกัวลาลัมเปอร์ ร้อยละ 35.4

ข้อมูลเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน

ปัจจัยด้านภาพลักษณ์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านประสบการณ์	4.04	.36	เห็นด้วยมาก	7
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	4.18	.46	เห็นด้วยมาก	5
ด้านราคา	4.07	.44	เห็นด้วยมาก	6
ด้านสภาพแวดล้อม	4.24	.57	เห็นด้วยมาก	4
ด้านการพักผ่อนและผ่อนคลาย	4.25	.52	เห็นด้วยมาก	3
ด้านสังคม	4.26	.57	เห็นด้วยมาก	2
ด้านชื่อเสียง	4.33	.56	เห็นด้วยมาก	1

ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาเรียงตามระดับความคิดเห็น ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านชื่อเสียง พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากลำดับแรก คือ สามารถเล่าประสบการณ์จากการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาให้แก่เพื่อนหรือคนรู้จัก (ค่าเฉลี่ย 4.38)
2. ด้านสังคม พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.26) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากลำดับแรก คือ ผู้คนในแหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นมิตรอัธยาศัยดี และมีน้ำใจกับนักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.26)
3. ด้านการพักผ่อนและผ่อนคลาย พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.25) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากลำดับแรก คือ สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลาสามารถใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจได้ดี (ค่าเฉลี่ย 4.28)

4. ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.24) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากลำดับแรก คือ สภาพอากาศดี (ค่าเฉลี่ย 4.34)

5. ด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากลำดับแรก คือ มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ (ค่าเฉลี่ย 4.30)

6. ด้านราคา พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากลำดับแรก คือ ราคาอาหารและเครื่องดื่มเหมาะสมกับบริการและรสชาติที่ได้รับ (ค่าเฉลี่ย 4.11)

7. ด้านประสบการณ์ พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.04) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากลำดับแรก คือ มีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่สวยงาม/อุดมสมบูรณ์ (ค่าเฉลี่ย 4.30)

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่น ๆ ผู้วิจัยได้แยกเป็น 2 ประเด็น คือ 1) การกลับมา/ไม่กลับมาท่องเที่ยวอำเภอเบตง จังหวัดยะลาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน 2) ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนส่วนใหญ่กลับมาท่องเที่ยวซ้ำคิดเป็นร้อยละ 91.4 โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวให้เหตุผลที่กลับมาท่องเที่ยวซ้ำ คือ อำเภอเบตง จังหวัดยะลามีอากาศดี สภาพแวดล้อมดี ธรรมชาติสวยงาม ผู้คนมีน้ำใจไมตรีอัธยาศัยดี เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจได้ดีทำให้รู้สึกผ่อนคลายได้ อาหารมีความหลากหลายและรสชาติอร่อย

สำหรับข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวได้ให้ข้อเสนอในภาพรวมดังนี้ แหล่งท่องเที่ยวควรมีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ควรสร้างห้างสรรพสินค้า แหล่งท่องเที่ยวหรือสิ่งปลูกสร้างใหม่ ๆ แหล่งท่องเที่ยวควรมีเอกสาร/แผ่นพับ/สื่อออนไลน์แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ควรเพิ่มมาตรการด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ควรรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวและเพิ่มถังขยะ ควรเพิ่มบุคลากรที่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้ในแหล่งท่องเที่ยว ป้ายต่าง ๆ ควรเพิ่มภาษาจีนกลางเพื่อสะดวกต่อนักท่องเที่ยว และควรพัฒนาสัญญาณ Wifi ในแหล่งที่ท่องเที่ยว

อภิปรายผล

ผลการศึกษาภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีน มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านชื่อเสียง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนมีภาพลักษณ์เชิงบวกในเรื่องที่สามารถเล่าประสบการณ์จากการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาให้แก่เพื่อนหรือคนรู้จัก สอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริกัญญา อารัญ (2551 : 69) เรื่องภาพลักษณ์ในมุมมองของนักท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีต่อจังหวัดเชียงใหม่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องของท่านอยากเล่าประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เชียงใหม่ให้เพื่อนของท่านฟัง ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า อำเภอเบตง จังหวัดยะลามีพื้นที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย จึงทำให้ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาเป็นที่รู้จักและเมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวแล้วสามารถบอกต่อเพื่อนหรือคนรู้จักได้ ซึ่งการบอกต่อเป็นวิธีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมน่าเชื่อถือที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของภาวดี ธนาธัญวี และคณะ (2559 : 211) เรื่องรูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยเพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวจีนตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวประเทศไทย พบว่า นักท่องเที่ยวจีนเชื่อถือข้อมูลการบอกต่อจากญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญในการสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว อันจะส่งผลดีต่อชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวและทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

2. ด้านสังคมพบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนมีภาพลักษณ์เชิงบวกในเรื่องผู้คนในแหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นมิตรอัธยาศัยดี และมีน้ำใจกับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับผลการศึกษาของสายใจ ทนการ (2551 : บทคัดย่อ) เรื่องการศึกษาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอิสานใต้ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความประทับใจความมีน้ำใจและความมีอัธยาศัยดีของคนภาคอีสาน ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ประชากรส่วนหนึ่งในพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลาเป็นชาวไทยเชื้อสายจีนจึงทำให้สามารถใช้ภาษาจีนกลางหรือภาษาจีนถิ่นในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนได้ ทำให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวได้ง่ายและนักท่องเที่ยวก็สามารถสัมผัสได้ถึงความเป็นมิตรและมีน้ำใจของผู้คนในแหล่งท่องเที่ยวได้ ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรมีบุคลากรที่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้ รวมถึงส่งเสริมผู้คนในแหล่งท่องเที่ยวให้

เล็งเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่จะสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ในระยะยาว ผู้คนในแหล่งท่องเที่ยวจึงควรแสดงความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใสในการต้อนรับและมีน้ำใจช่วยเหลือนักท่องเที่ยวด้วยความเต็มใจ เพื่อสร้างความประทับใจที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว อันจะเป็นภาพลักษณ์ที่ดีที่จะทำให้มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวต่อไป

3. ด้านการพักผ่อนและผ่อนคลาย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนมีภาพลักษณ์เชิงบวกในเรื่องของสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลาสามารถใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจได้ดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของจารุณี ทรัพย์บุญโต (2555 : 44) เรื่องภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากมุมมองประชาชนในท้องถิ่นและต่างถิ่นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยลำดับแรกคือ สถานที่ท่องเที่ยวสามารถใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจได้ดี ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า วัตถุประสงค์หลักของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่เดินทางมาอำเภอเบตง จังหวัดยะลาส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรมีการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้เหมาะแก่การพักผ่อน รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำ

4. ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนมีภาพลักษณ์เชิงบวกในเรื่องของสภาพอากาศดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของปาริฉัตร งามสมศักดิ์ (2556 : 48) เรื่องภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาจากนักท่องเที่ยวต่างถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากคือ สภาพอากาศที่ดี ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ภูมิประเทศของอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงจึงทำให้มีอากาศดี และมีหมอกตลอดทั้งปี ดังคำขวัญประจำอำเภอที่ว่า “เมืองในหมอก ดอกไม้งาม ใต้สุดแดนสยาม เมืองงามชายแดน” ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมไม่ให้มีมลพิษทางอากาศ โดยมีมาตรการในการดูแลรักษาความสะอาด และมีการจัดการขยะที่ถูกต้อง เพื่อสร้างจุดแข็งในด้านภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้นไป

5. ด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนมีภาพลักษณ์เชิงบวกในเรื่องของการมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของจารุณี ทรัพย์บุญโต (2555 : 40) เรื่องภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากมุมมองประชาชนในท้องถิ่นและต่างถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยลำดับแรกคือ มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่น่าสนใจ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) ซึ่งเป็นกองกำลังติดอาวุธพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (พคม.) ที่หลบหนีการปราบปรามของรัฐบาลมาเลเซียเข้ามาตั้งฐานปฏิบัติการเคลื่อนไหวตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย และปรากฏตัวครั้งแรกในประเทศไทย เขตพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และอำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา เพราะเหตุนี้จึงสามารถดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ควรสร้างจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางประวัติศาสตร์ และดูแลให้คงอยู่สภาพคงเดิมที่สุด รวมถึงการพัฒนาด้านการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวให้ดูน่าสนใจมากขึ้น เช่น การสร้างพิพิธภัณฑ์หรือหนังสือเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาให้ชมก่อนการเข้าเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว การทำป้ายแนะนำในแต่ละจุดท่องเที่ยว เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ได้ง่ายขึ้น

6. ด้านราคา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนมีภาพลักษณ์เชิงบวกในเรื่องของราคาอาหารและเครื่องดื่มเหมาะสมกับบริการและรสชาติที่ได้รับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐชรา กิจจิกรานต์ (2557 : 18) เรื่องภาพลักษณ์อาหารไทย การรับรู้คุณภาพอาหารไทยและแนวโน้มพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีมุมมองเกี่ยวกับภาพลักษณ์อาหารไทยในระดับมาก คือคุ้มค่าเงิน ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า อำเภอเบตง จังหวัดยะลามีประชากรทั้งชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิม และชาวไทยเชื้อสายจีน จึงทำให้มีอาหารให้เลือกหลากหลาย โดยเฉพาะอาหารท้องถิ่นที่ได้รับความนิยมและถูกปากนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมการสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นจากจุดเด่นของอาหารท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่นี้เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน หรือการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านอาหารเพื่อสร้างความสนใจให้กับนักท่องเที่ยว

7. ด้านประสบการณ์ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนมีภาพลักษณ์เชิงบวกเรื่องการเมืองแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่สวยงาม/อุดมสมบูรณ์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรจันทร์ ศิริโชติ (2557 : 61) เรื่องภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์มากที่สุดคือ ธรรมชาติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Mcdowall & Choi (2010 : ออนไลน์) เรื่องภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยในมุมมองของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจและสิ่งกระตุ้นของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ที่สำคัญที่สุดคือ ภาพลักษณ์ด้านธรรมชาติ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า อำเภอเบตง จังหวัดยะลาตั้งอยู่ในแนวเทือกเขาสันกาลาศรีในพื้นที่ต้นน้ำของแม่น้ำปัตตานี มีทรัพยากรป่าไม้ทั้งที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จึงทำให้อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาจุดแข็งของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงและควบคุมความงามของธรรมชาติไม่ให้เสื่อมลง รวมถึงส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ควรมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้ความสวยงามและความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติมีความยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของอำเภอเบตง จังหวัดยะลาในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย เชื้อสายจีนทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ คือ ด้านประสบการณ์ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านราคา ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการพักผ่อนและผ่อนคลาย ด้านสังคม และด้านชื่อเสียง นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนส่วนใหญ่มีภาพลักษณ์ต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเบตงจังหวัดยะลาโดยภาพรวมของภาพลักษณ์ทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งนี้เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าวสามารถตอบสนองการให้บริการการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาโดยการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เพื่อศึกษาในเชิงลึก จะได้นำผลการวิจัยไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ตรงความต้องการ
2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาและปรับปรุงการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเกิดความพอใจสูงสุด
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวมาเลเซีย/สิงคโปร์ ที่มีต่ออำเภอเบตง จังหวัดยะลา
4. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวต่างชาติในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2559). *รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว*. ฉบับที่ 6 ตุลาคม-ธันวาคม 2559. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- จารุณี ทรัพย์บุญโต. (2555). *ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่จากมุมมองประชาชนในท้องถิ่นและต่างถิ่น*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐธรา กิจจิรานนท์. (2557). *ภาพลักษณ์อาหารไทย การรับรู้คุณภาพอาหารไทยและแนวโน้มพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงอาหารของนักท่องเที่ยวต่างชาติ*. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 10(1), 12-28.
- ปาริฉัตร งามสมศักดิ์. (2556). *ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาจากนักท่องเที่ยวต่างถิ่น*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โพสต์ทูเดย์ออนไลน์. (2560). *โอเค! เบตง*. ค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2560, จาก : <https://www.posttoday.com/travel/499637>
- ภาวดี ธนัญญทวี, ศิวรัตน์ ณ ปทุม และปริญ ลักษิตามาต. (2559). *รูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยเพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวจีนตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวประเทศไทย*. *วารสารธรรมศาสตร์*, 35(1), 192-211.
- ศิริกันยา อารัญ. (2551). *ภาพลักษณ์ในมุมมองของนักท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีต่อจังหวัดเชียงใหม่*. งานนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สายใจ พันการ. (2551). *การศึกษาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอีสานใต้*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักงานเทศบาลเมืองเบตง. (ม.ป.ป). *ขอต้อนรับสู่เมืองเบตง [แผ่นพับ]*. ยะลา : เทศบาลเมืองเบตง.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). *สถิติการท่องเที่ยวและกีฬา*. ค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2560, จาก : <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/17.aspx>.
- อรจันทร์ ศิริโชติ. (2557). *ภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา*. *วารสารวิชาการหอการค้าไทย*, 34(3), 54-64.
- Arkin, H., & Colton, R. R. (1963). *Tables for statisticians*. New York: Barnes & Noble.
- Chen, F. C., & Chen, F.-S. (2010). Experience Quality, Perceived Value, Satisfaction and Behavioral Intentions for Heritage Tourists. *Tourism Management*, 31(1), 29-35.

- Chen, F.C., & Tsai, C.D. (2007). How destination image and evaluative factors affect behavioral intentions?. *Tourism Management, 28*(1), 115-122.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper & Row.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Mcdowall, S. & Choi, Y. (2010). *Thailand's Destination Image through the Eye of Its Citizens*. Retrieved July 28, 2017, from: <http://www.tandfonline.com/doi/ref>.